

Poštovani čitatelji,

Bog i Hrvati! To je vrlo poznata uzrečica koja već duže od jednoga stoljeća naglašava važnost Boga za naš nacionalni identitet koji je glavna briga naše udruge sukladno Statutu. Naša je nacionalna povijest nesporno povezana s katolicizmom i samim tim s teizmom, stoga smo dužni istražiti u kojem su odnosu ateizam, antiteizam i agnosticizam naspram našega nacionalnoga identiteta. Kao što ne postoji društvo bez stratifikacija, tako ne postoji društvo bez religije čija stvarnost prožima sve aspekte ljudske djelatnosti (umjetnost, politika, znanost, filozofija itd.) pa se zasigurno nacionalni identitet reflektira u toj sferi ljudske misli. U današnje vrijeme sekularizam u vidu agresivnoga antiteizma (Richard Dawkins – „Iluzija o Bogu“, „Sebični gen“) sve više i više putem europskih institucija traži micanje religijskih obilježja, čemu se neke zemlje poput Bavarske, Italije, Poljske i Mađarske oštro suprotstavljaju naglašavajući svoje kršćanske korijene. Naša je zemlja izabrala jednoga predsjednika ateista, Stjepana Mesića, i jednoga predsjednika agnostika, Ivu Josipovića, pa se s pravom može postaviti pitanje odnosa našega nacionalnoga identiteta prema modernim pojavama kao što su antiteizam, ateizam i agnosticizam kao gradacije odsutnosti Boga iz osobnoga i javnoga života. Treba podsjetiti da se dr. Franjo Tuđman približio Crkvi te u predsjedničku prisegu unio, premda to nije bilo predviđeno, izjavu: „...tako mi Bog pomogao!“ U našoj zemlji imamo čudnu kohabitaciju udruga civilnoga društva koje se bave pravima nacionalnih manjina, promoviranjem antifašističkih i komunističkih te marksističkih vrijednosti, pravima LGBT osoba i zaštite prava žena s udrugama koje su poput Protagore¹ (bitan član je Alan Sorić, odvjetnik) i udruge David² te mnoge druge skupine³ čiji je profil snažno antiteistički orijentiran, posebice protiv katoličanstva s obzirom na to da je to dominantna religija Hrvata. Što povezuje sve te udruge da djeluju zajedno? Izdaju se također razne publikacije („U što vjerujemo mi koji u Boga ne

¹ <https://www.facebook.com/protagora.hr/>, pristupljeno 11. listopada 2019.

² <http://david-udruga.hr/>, pristupljeno 11. listopada 2019.

³ <https://www.facebook.com/groups/hrvatskiateisti/>, pristupljeno 11. listopada 2019.

vjerujemo?“ Drage Pilsela i „Horizonti ateizma“ Pavela Gregurića i Željka Porobije) koje promoviraju ateistički svjetonazor.⁴ S druge strane, svjedoci smo da su katoličke civilne udruge (npr. Vigilare, U ime obitelji, Hrvatski pokret za život i obitelj) danas iznimno nacionalno osviještene i da su pokretači mnogih političkih promjena koje će bitno utjecati na naš nacionalni identitet.

S uglednim stranim katoličkim intelektualcima Josephom Pearceom i Peterom Johnom Kreeftom o temi broja razgovarali su članovi udruge Ivan Dadić i Matej Tolić. Za one koji nisu upoznati s radom i misli navedenih intelektualaca, recimo da je razgovor s njima o Bogu i ateizmu kao da razgovarate s Ruđerom Boškovićem o fizici. Urednik Davor Dijanović razgovarao je pak s domaćim intelektualcem Zoranom Vukmanom koji se već dugi niz godina u svojim publikacijama (npr. „Bogoubojstvo Zapada“, „Propast svijeta ili novo doba poganstva“) bavi tematikom ovoga broja. Naposljetku, o istoj temi i drugim problematikama književnoga stvaralaštva u sferi književnosti dva su autora, Dražen Stojanović i Marko Paradžik, razgovarala s našim međunarodno priznatim dramatičarem, Mirom Gavranom.

Rad „Tipologija ateističkih teorija“ Gorana Lojkića ulazi in medias res pa se bavi se tipologizacijom ateizma u tri osnovne skupine s obzirom na njihove argumente (naivni necesitizam, brutizam, fundacionalizam) i pritom razlaže samu bit njihove argumentacije teorije o nepostojanju Boga. Rad Nere Meštrović pod nazivom „Uzaludnost antiteizma – evolucijski razvitak religioznosti Homo sapiensa“ bavi se kontroverznom temom odnosa teorije evolucije i teizma. Suptilna kritika znanstvene metode i sociološka funkcionalnost teizma osnovna je nota ovoga rada u sklopu teme broja. Tema ovoga broja bila bi nepotpuna bez filozofske biografije G. K. Chestertona iz pera njegovo-

⁴<https://www.vecernji.hr/premium/hrvatski-ateisticki-konvertiti-zadrzali-su-mrznju-prema-vjeri-1224972>, pristupljeno 11. listopada 2019.
<https://www.tportal.hr/kultura/clanak/gavella-povlaci-plakat-za-fine-mrtve-djevojke-20130116>, pristupljeno 11. listopada 2019.

⁵<https://www.portalnovosti.com/josip-sruk-ateistima-je-danas-gore-nego-vjernicima-prije-50-godina>, pristupljeno 11. listopada 2019.

⁶<https://www.portalnovosti.com/alan-soric-bez-sekularnosti-nema-slobode-savjesti>, pristupljeno 11. listopada 2019.
<http://dalje.com/2016/12/alan-soric-vjera-drzavu-partiju-zamijenjena-vjere-drzavu-katolicku-crkvu/>, pristupljeno 11. listopada 2019.

ga dosadašnjega prevoditelja Ivana Dadića koji donosi sustavnu obradu misli toga vjerojatno najvećega katoličkoga apologeta laika iz prve polovice 20. stoljeća. U njegovu se čast od prošle godine kod nas održava ChestFest, u organizaciji Hrvatskoga chestertonijanskoga kluba na kojem je autor održao govor s osnovnim crtama ovoga rada. Rad Lovre Brlobuša o ariozofiji donosi pregled okultnoga i paganskoga elementa u nacionalsocijalizmu, što taj rad čini i danas aktualnim kada se neopaganske tendencije ponovno javljaju u sferi desne političke misli. Time se i ovaj rad ubraja u temu broja jer je paganstvo usmjereno protiv ideje monoteizma u korist politeizma, što je samo korak bliže agnosticizmu ili čak naturalističkom ateizmu. Naposljetku, nakon 10. broja, donosimo još jedan rad o blaženom Alojziju Stepincu, tom simbolu borbe protiv ateističkoga i materijalističkoga totalitarizma crvenoga komunizma. Dominik Andreić se, za razliku od Tihomira Vuka iz 10. broja, usmjerio na sudski proces pa stoga rad nosi naziv „Okolnosti suđenja zagrebačkom nadbiskupu Alojziju Stepincu, analiza sudskoga spisa i pravne održivosti presude“. Taj je rad, uz jedan blog o Stepincu Luke Vladanovića na našim internetskim stranicama i predstavljanje knjige Marlona Macanovića „Viktor – kardinalova pobjeda“, naš skromni doprinos u očuvanju sjećanja na blaženika za kojega smo uvjereni da je samo pitanje vremena kada će mu se konačno priznati status svetca.

U sekciji „Razno“ stoji rad „Inicijativa triju mora – korijeni, prijepori i perspektive“, našega voditelja odjela za uredništvo, Davora Dijanovića, u kojem istražuje aktualne i suvremene geopolitičke perspektive oko Inicijative triju mora, o čemu je već s povijesnoga stajališta u trećem broju pisao njegov kolega Leo Marić u radu „Intermarium: geopolitička alternativa po mjeri nacionalnih interesa“. Kakve geopolitičke mogućnosti ta inicijativa nudi za našu zemlju? Koji su napori službene vanjske politike Republike Hrvatske u sudjelovanju u toj inicijativi? Kako vanjske sile (SAD, Rusija, Kina) gledaju na tu inicijativu? Odgovore na ta pitanja potražite u spomenutom radu s mnogo izvora iz suvremenih medija. Nakon rada Dine Ljubića o videoigramu u devetom broju Obnove, Borna Kuri donosi nam u kontekstu teme ovoga broja rad „The Elder Scrolls III: Dwemer i antiteizam“. U tom se radu analizira bogati svijet mitologije koji odražava današnji ateizam i naivni scijentizam. Rad „Katolički tradicionalisti u Hrvatskoj 2008. – 2018. godine“ napisao je naš novi autor, Ivo Mišur, koji prikazuje jednu grupaciju unutar Ka-

toličke Crkve koja pliva protiv vremena (baš kao prethodno spomenuti G. K. Chesterton), s čijim je pripadnikom Davor Dijanović razgovarao za 8. broj časopisa *Obnova*. U današnje vrijeme neobičnoga povijesnoga trenutka abdikacije pape Benedikta XVI. i suočavanja crkve s duhom (post)moderne ovaj rad osvjetljava aspekt katoličanstva čija snaga možda leži u efektivnijem suočavanju s ateizmom, antiteizmom i agnosticizmom.

Sekcija „Umjetnost“ nastavlja predstavljati mlade likovne autore pa ovoga puta odlazi u Čazmu gdje živi i stvara Matko Antolčić. Njegove slike nalaze se u sferi sakralnoga i time su u izravnoj vezi s religijskom notom cijeloga 12. broja. „Elegije za izgubljenim rajem“ našega urednika i čestoga autora Edina Muftića (usput rečeno počasnoga građanina Grčke) obrađuje tragičan odnos Grka i Turaka kroz prizmu umjetnosti, to jest analize poezije u kojoj rat narušava idilu dvaju naroda. U ovoj nam se sekciji javlja i nova autorica, Martina Matišić, koja u radu „Filozofija glazbe kao filozofija popularne pojave“ analizira suvremena glazbena ostvarenja. Polazeći široko iz filozofskoga promatranja svrhe glazbe u konkretnu komparativnu analizu rock glazbe i turbo-folka, autorica nas dovodi do uvida u jedinstveni kulturološki problem. Time smo sinestezijom likovne, glazbene i književne umjetnosti zaokružili umjetničku sekciju ovoga broja.

Sekcija književnosti redovito donosi radove pisane pod književnim proglasom objavljenim u 8. broju časopisa: kratku priču „Sv. Juraj“ autora pod pseudonimom Perun i religioznu pjesmu autorice pod pseudonimom Agneza. Poput navedenih ostvarenja pod proglasom gotovo sve ostale pjesme tematski su i motivima obilježene idejom Boga. Tu su ponovno i autori izvan proglašenja koji su se već udomačili s objavom u našem časopisu: Ivan Dadić (pjesme „Jesenski vjetar“, „Smiraj dana“, „Sussex“), Tomislav Smoljan (misaono reflektivne pjesme „Uvod u poeziju“, „Barke koje plove“), Antun Lešić (religiozne pjesme „Dan manje“, „Prah“, „Preko ramena“, „Provalija“, „Svatko od nas“, „Raspeće“, „Vika“, „Pad“, „Kamo“), Josip Vdović (religiozne pjesme „Oprost“, „Od vijeka do vijeka“, „Čovjek i Bog“, „Crtice“, „Jesmo li zaboravili“, „Ne znam ga“, „Da li smo shvatili“), Marko Paradžik (religiozne pjesme „Bog“, „Vjenčanje neba i zemlje“, „Hrvač iliti Ad maiorem Dei gloriam“ te kratka priča „Non Serviam!“), Marko Mustić (kratka priča „Moj prijatelj guru“).

Nove autorice koje u ovom broju nastupaju kao debitantice pod pseudonimima izvan književnoga proglasa su Gloria La Marr i Pixie. Gloria La Marr donosi nam danas rijetko viđenu formu soneta „CLII“ i „CLIII“, dok Pixie objavljuje dvije lirsko-ljubavne pjesme „Dvije kule“ i „Zvijezde“. Nakon pjesma i proze, na zadnjem mjestu, već spomenuti prevoditelj G. K. Chestertona Ivan Dadić nam donosi novi prijevod njegovog eseja, donekle u skladu s temom broja čiji naziv ima simboličko značenje za sam časopis: „Obnova kakvu želim“.

S poštovanjem,

Marko Paradžik

Glavni urednik časopisa Obnova

TEMA BROJA

